

Nacrt formulacije za zahtjev za izmjenu

Br.	članak	Zakon	Ključne riječi	Opis
X	X	(NpSG)	- Daljnji razvoj Zakona o novim psihoaktivnim tvarima (NpSG) - Ograničenje izdavanja dušikova(I) oksida (N_2O), gama-butirolaktona (GBL) i 1,4-butandiola (BDO) (poznatih i kao „kapi za onesvješćivanje”) kako bi se spriječila njihova zlouporaba.	- Uključivanje dušikova(I) oksida, GBL-a i BDO-a u novi prilog NpSG-u radi zaštite javnog zdravlja od nepravilne uporabe dušikova(I) oksida u svrhu rekreativne zlouporabe, kao i GBL-a i BDO-a u svrhu rekreativne zlouporabe ili počinjenja kaznenih djela (posebice seksualnih kaznenih djela, u kojima su poznati i kao „kapi za onesvješćivanje” ili „droge za silovanje na spoju”) - Zabrana rukovanja dušikovim(I) oksidom u odnosu na spremnike dušikova(I) oksida sa sadržajem većim od 8 g i zabrana rukovanja za GBL/BDO u odnosu na čistu tvar ili pripravke sa sadržajem od 20 % ili više. To se primjenjuje samo u mjeri u kojoj ne uključuje rukovanje u priznate komercijalne, industrijske i gospodarske svrhe, uzimajući u obzir njihovu industrijsku uporabu kao kemikalija u rasutom stanju. - Za zaštitu djece i mladih posebno: Za dušikov(I) oksid, za <u>sve</u> veličine pakiranja i, za GBL/BDO u odnosu na čistu tvar ili pripravke sa sadržajem od 20 posto ili više: - Zabrana prodaje maloljetnicima, kupnje i posjedovanja od strane maloljetnika - Uvođenje opće zabrane prodaje krajnjim korisnicima putem prodajnih automata i narudžbi putem pošte. - Izuzeće: Ako se tvari nalaze u pripravku ili spremniku iz kojeg bi bilo tehnički nemoguće ukloniti tvar bez nerazmjernog napora (npr. prethodno napunjena šlag pjena)

Nacrt – točka X.

(Podređivanje triju psihoaktivnih tvari (plin
za smijanje, GBL i BDO) NpSG-u)

Iza članka X. umeće se sljedeći članak X.a:

„Članak X.a Izmjena Zakona o novim psihoaktivnim tvarima¹

Zakon o novim psihoaktivnim tvarima od 21. studenoga 2016. (Savezni službeni list I str. 2615.), kako je zadnje izmijenjen člankom 1. Pravilnika od 21. lipnja 2024. (Savezni službeni list iz 2024. I br. 210), mijenja se kako slijedi:

1. Odjeljak 2. Točka 1. glasi kako slijedi:

„1. Nove psihoaktivne tvari

- a) tvar ili pripravak tvari koja pripada jednoj od skupina tvari navedenih u Prilogu I.; ili
- b) tvar navedena u Prilogu II., ili pripravak takve tvari, ako ta tvar ili pripravak ima svojstva navedena u 2. stupcu Priloga II.;”

2. Članak 3. mijenja se kako slijedi:

(a) Stavak 1. glasi kako slijedi:

„1. Zabranjeno je

- 1. trgovati, stavljati na tržište, proizvoditi, prenositi, nabavljati, posjedovati ili davati drugoj osobi novu psihoaktivnu tvar iz odjeljka 2. točke 1. podtočke (a) ili novu psihoaktivnu tvar iz odjeljka 2. točke 1. podtočke (b), koja ima svojstva navedena u 3. stupcu Priloga II.;
- 2. trgovati novom psihoaktivnom tvari iz odjeljka 2. točke 1. podtočke (b) poštanskom narudžbom ili samoposluživanjem u prodajnim automatima, staviti je na tržište, uključiti je u područje primjene Zakona ili je nabaviti;

¹Priopćeno u skladu s Direktivom (EU) 2015/1535 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. rujna 2015. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih propisa i pravila o uslugama informacijskog društva (SL L 241, 17.9.2015., str. 1.).

3. isporučiti novu psihoaktivnu tvar iz odjeljka 2. točke 1. podtočke (b) osobama mlađima od 18 godina ili je učiniti dostupnom osobama mlađima od 18 godina za izravnu konzumaciju;
4. nabaviti ili posjedovati, kao osoba mlađa od 18 godina, novu psihoaktivnu tvar iz odjeljka 2. točke 1. podtočke (b).”;

(b) Stavak 2. mijenja se kako slijedi:

(aa) U točki 1. riječ „i” na kraju zamjenjuje se zarezom;

(bb) U točki 2. točka na kraju zamjenjuje se riječju „i”;

(cc) Dodaje se sljedeća točka 3.:

„3. radnje iz stavka 1. točaka 2. do 4. ako se odvijaju u oblicima primjene za koje bi bilo tehnički nemoguće ukloniti predmetnu novu psihoaktivnu tvar bez nerazmjernog napora.”

3. U prvoj rečenici odjeljka 6. riječi „odjeljak 7. stavak 11.” zamjenjuju se riječima „odjeljak 20. rečenica 1.”.

4. U odjeljku 7. zarez i riječi „za gradnju i” zamjenjuju se riječima „i za”, brišu se riječi „i za zaštitu potrošača”, a riječi „popis skupina tvari u Prilogu” zamjenjuju se riječima „popis skupina tvari u Prilogu I. i popis tvari u Prilogu II.”.

5. Prilog postaje Prilog I.

6. Dodaje se sljedeći Prilog II.:

Prilog II.:

Međunarodna nezaštićena imena (INN) Svjetske zdravstvene organizacije	Svojstva tvari ili pripravka	Značajke nove psihoaktivne tvari	ostali nezaštićeni ili uobičajeni nazivi	kemijski nazivi prema nomenklaturi Međunarodne unije za čistu i primijenjenu kemiju (IUPAC)	Broj Europske zajednice (EZ)
1,4-butandiol	Tvar: Čisti materijal Pripravci: Svaki pripravak koji sadržava više od 20 %	Svaka tvar	BDO, tetrametilen glikol, 1,4-butilen glikol, 1,4- dihidroksibutan, B1D, sukol B, diol 14B, 1,4-BD	butan-1,4-diol	203-786-5
γ-butirolakton	Tvar: Čisti materijal Pripravak: Svaki pripravak koji sadržava više od 20 %	Svaka tvar	gama- butirolakton, GBL, butiro-1,4- lakton, dihidrofuran-2- on, 1-oksa- ciklopentan-2- on, 4-butanolid	oksolan-2-on	202-509-5
Dušikov(I) oksid	Tvar: Čisti materijal Pripravci: Svaki pripravak	Pakiranje u spremniku zapremnine veće od 8 g	dušikov(I) oksid, didušikov monoksid, azo- oksid, E 942	Dušikov(I) oksid	233-032-0,

Obrazloženje

U vezi s točkom 1.

Preinačena je pravna definicija nove psihoaktivne tvari (NPT) u odjeljku 2. točki 1.

Preinakom odjeljka 2. točke 1. ta će pravna definicija u budućnosti uključivati tvari i njihove pripravke koji se mogu svrstati u jednu od skupina tvari navedenih u Prilogu I. (podtočka (a)) te tvari i njihove pripravke navedene u Prilogu II. (podtočka (b)).

Odjeljak 2. Točka 1. podtočka (a) odgovara prethodnoj definiciji. Ta pravna definicija uključuje i najsintetičkije proizvedene tvari, koje se ponekad nazivaju „dizajnerske droge“, „kemikalije za istraživanje“ ili „legalne droge“. Neke od njih su nove tvari koje posebno proizvode sudionici na tržištu droga kako bi zaobišli tvari koje su već obuhvaćene i zabranjene zakonom, a neke su tvari koje je razvila farmaceutska industrija, ali koje nisu dodatno razvijene u aktivne farmaceutske sastojke zbog svojih psihotropnih nuspojava. Karakterizira ih činjenica da se mogu svrstati u jednu od skupina tvari navedenih u Prilogu I.

Osim novih psihoaktivnih tvari koje već podliježu Zakonu o novim psihoaktivnim tvarima (NpSG), zlouporaba psihoaktivnih industrijskih kemikalija predstavlja sve veći rizik za javno zdravlje. Njihova zlouporaba povezana je s ozbiljnim zdravstvenim rizicima koje je teško procijeniti. Eksplozije i deflagracija spremnika koji nisu u potpunosti ispražnjeni, na primjer spremnika s dušikom(I) oksidom, također uzrokuju zdravstvene rizike za zaposlenike poduzeća za gospodarenje otpadom. Osim toga, ambalažni otpad nastao uporabom tih tvari može uzrokovati štetu postrojenjima za razvrstavanje i recikliranje koja se upotrebljavaju tijekom odlaganja.

Zbog široke zakonite uporabe, te tvari, od kojih se nekima trguje u velikim količinama, nisu prikladne za uključivanje u njemački Zakon o opojnim drogama (BtMG). Takva bi klasifikacija imala znatan utjecaj na promet, posebno zbog zahtjeva za izdavanje odobrenja koji iz toga proizlaze i zahtjeva za izvješćivanje vrlo malog opsega. Zbog toga postoji rupa u propisima i kaznenoj odgovornosti u vezi s tim psihoaktivnim industrijskim kemikalijama, koja će se ukloniti njihovim uključivanjem u NpSG. Budući da postojeći Prilog NpSG-u ne sadržava skupine tvari kojima se mogu dodijeliti psihoaktivne industrijske kemikalije, NpSG-u treba dodati drugi Prilog (Prilog II.) u kojem se navode pojedinačne tvari. Za razliku od prethodnog Priloga NpSG-u, u kojem su definirane skupine tvari, u Prilogu II. pojedinačne tvari bilježe se kao pozitivan popis u skladu s klasifikacijom BtMG-a. S obzirom na širok raspon zakonitih uporaba tih psihoaktivnih tvari, ako se njima trguje kao proizvodima za svakodnevnu uporabu, njihovu uporabu kao sastojka u određenim koncentracijama definiranim u 2. stupcu Priloga II. trebalo bi isključiti iz pravne definicije. Uporaba tih proizvoda, kao što su sredstva za uklanjanje lakova za nokte koja sadržavaju GBL, ne bi se smjela spriječiti ili

otežati uključivanjem tih tvari. Jedini je cilj zakona spriječiti njihovu nepravilnu uporabu u svrhu rekreativne zloupotrebe, a ne ograničiti njihovu općepriznatu uporabu u druge svrhe. Na primjer, proizvodi koji sadržavaju GBL i BDO nisu obuhvaćeni pravnom definicijom iz odjeljka 2. točke 1. podtočke (b) ako je koncentracija tvari u proizvodu toliko niska da nepravilna uporaba u svrhu rekreacijske zlouporabe nije vjerojatna jer je koncentracija tvari u takvom pripravku preniska za psihoaktivni učinak.

Pod uvjetima iz odjeljka 7. trebala bi postojati mogućnost proširenja Priloga II. pravilnikom kako bi se uključile dodatne psihoaktivne tvari ako je to, prema znanstvenim spoznajama, potrebno zbog načina na koji se upotrebljavaju kao psihoaktivne tvari, zbog opsega njihove nepravilne uporabe i zbog izravne ili neizravne opasnosti za javno zdravlje. Ovlašt za donošenje pravilnika u skladu s odjeljkom 7. uključuje i izmjene stupaca 2. i 3. Priloga II.

U pogledu točke 2.

Uključivanjem tvari navedenih u Prilogu II. i njihovih pripravaka u definiciju novih psihoaktivnih tvari u kontekstu odjeljka 2. točke 1., ako su ispunjena svojstva navedena u 2. stupcu Priloga II., na njih se proširuje administrativna zabrana postupanja s novim psihoaktivnim tvarima, odjeljak 3. stavak 1. Zabranom se otvara mogućnost zapljene i uništavanja tih proizvoda, uzimajući u obzir poseban zahtjev za zaštitu javnog zdravlja bez kriminalizacije potrošača. Administrativna zabrana ima za cilj ograničiti distribuciju tih tvari u svrhu rekreacijske zlouporabe i ograničiti njihovu potrošnju i uporabu u svrhu rekreacijske zlouporabe u najvećoj mogućoj mjeri.

U skladu s namjerom NpSG-a, administrativna zabrana posjedovanja i stjecanja i dalje nadilazi kaznene odredbe navedene u odjeljku 4. Međutim, zbog široke primjene psihoaktivnih industrijskih kemikalija obuhvaćenih Prilogom II. potrebno je ograničiti područje primjene administrativne zabrane. U tu se svrhu drugom rečenicom nalaže da se administrativna zabrana opisana u prvoj rečenici primjenjuje samo na tvari i njihove pripravke navedene u Prilogu II. ako je ispunjena jedna od varijanti navedenih u drugoj rečenici, tj. ako imaju svojstva navedena u 3. stupcu Priloga II. (točka 1.). U slučaju dušikova(I) oksida, na primjer, to ne uključuje veličine ambalaže koje se također redovito upotrebljavaju u privatnom sektoru u druge svrhe osim u svrhu rekreacijske zlouporabe. Na primjer, količine punjenja do 8 g sadržaja redovito se koriste za pjenjenje šlaga.

Administrativna zabrana primjenjuje se samo na kapsule dušikova(I) oksida sa sadržajem većim od 8 g jer se ne može pretpostaviti da se manja količina može upotrijebiti u svrhu rekreativne zlouporabe.

Kako bi se suzbila konzumacija u svrhu rekreativne zlouporabe, čak i u manjim količinama, a posebno radi bolje zaštite mladih od brzog i anonimnog pristupa novim psihoaktivnim tvarima, u interesu zdravlja i zaštite djece i mladih, planirano je da se čak ni novim psihoaktivnim tvarima koje ne ispunjavaju značajke navedene u 3. stupcu Priloga II. ne smije trgovati, ne smije ih se stavljati na tržište ili uključivati u područje primjene Zakona, poštom ili putem samoposluživanja u prodajnim automatima (točka 2.). Osim toga, primjenjuje se stroga zabrana prodaje, kupnje i posjedovanja osobama mlađima od 18 godina, neovisno o distribucijskom kanalu (točka 3.).

Pojam „narudžba poštom” tumači se i tako da uključuje internetsku maloprodaju. U praksi je to namijenjeno isključivanju raširenih distribucijskih kanala jer se znatan dio trgovine psihoaktivnim tvarima trenutačno odvija putem interneta. U nekim su slučajevima te tvari dostupne i na samoposlužnim prodajnim automatima. Dostupnost tih tvari može se ograničiti samo izričitom primjenom zabrane opisane u prvoj rečenici stavka 1. na te oblike distribucije.

Zabrana poštanskih narudžbi i prodajnih automata isprepliće se sa zabranom izdavanja mladima kako bi se smanjila sveprisutna dostupnost u interesu zaštite javnog zdravlja, djece i mladih. Posebno bi mladi mogli iskoristiti te distribucijske kanale kako bi zaobišli dobno ograničenje. Samim dobno ograničenjem posebno se nastoji zaštititi tu ranjivu skupinu od zdravstvenih posljedica konzumacije takvih tvari. Nametanje opće zabrane njihove prodaje toj skupini stoga je opravdano.

Iznimka od temeljne zabrane poštanskih narudžbi i prodajnih automata te zabrane prodaje, posjedovanja i kupnje od strane osoba mlađih od 18 godina ili za osobe mlađe od 18 godina postoji za slučajeve u kojima je tvar u obliku primjene (spremnik, pripravak itd.) u kojem bi bilo tehnički nemoguće ukloniti predmetnu tvar bez nerazmjernog napora. Na primjer, dušikov(I) oksid se koristi kao sredstvo za pjenjenje. Kapsule dušikova(I) oksida čvrsto su ugrađene u spremnike i sadrže samo malu količinu dušikova(I) oksida. Napori koji su ovdje potrebni za pristup dušikovom(I) oksidu (na primjer, rezanjem limenke, a zatim uklanjanjem male količine unutar kapsule) bili bi nerazmjerni količini psihoaktivne tvari dobivene iz nje. S obzirom na čestu uporabu tih proizvoda u svakodnevnom životu, bilo bi posebno nerazmjerno isključiti ih iz poštanskih narudžbi, na primjer u kontekstu usluga maloprodajne dostave hrane, ili iz uporabe od strane mladih. Za šlag pjenu u limenci, s druge strane, u kojoj su kapsule zavrnutе, primjenjuje se nešto drugačije. Ovdje je moguće ukloniti dušikov(I) oksid s vrlo malo napora.

Osim toga, izuzeća od zabrane iz stavka 1. prema odjeljku 3. stavku 2. ostaju nepromijenjena.

U pogledu točke 3.

Zakon o Saveznom uredu kriminalističke policije (Bundeskriminalamtgesetz, BKAG) preinačen je Zakonom o reorganizaciji Saveznog ureda kriminalističke policije od 1. lipnja 2017. (BGBl. I str. 1354.). Stoga bi trebalo ispraviti upućivanje na BKAG.

U pogledu točke 4.

Ovlast za donošenje pravilnika u skladu s odjeljkom 7. nastavlja pravnu situaciju u pogledu novih psihoaktivnih tvari i proširuje je na mogućnost izmjene popisa tvari navedenih u Prilogu II. zakonskim pravilnikom Saveznog ministarstva zdravstva, za što je potrebna suglasnost Bundesrata, u dogovoru sa Saveznim ministarstvom unutarnjih poslova i domovinske sigurnosti, Saveznim ministarstvom pravosuđa i Saveznim ministarstvom financija te nakon savjetovanja sa stručnjacima, ako je to znanstveno potrebno zbog načina na koji se upotrebljavaju kao psihoaktivne tvari, zbog opsega njihove nepravilne uporabe i zbog izravne ili neizravne opasnosti za javno zdravlje. Istodobno je potrebno ažurirati nazive njemačkih saveznih ministarstava, vidjeti odjeljak 1. stavak 2. Zakona o prilagodbi odgovornosti.

U pogledu točke 5.

Prethodni Prilog postaje Prilog I.

U pogledu točke 6.

Novi Prilog II. uključuje pojedinačne tvari koje se zbog njihove kemijske strukture ne mogu svrstati u jednu od skupina tvari iz Priloga I. U postojećem nacrtu zakona dušikov(I) oksid (N_2O /dušikov(I) oksid), 1,4-butandiol (BDO) i γ -butirolakton (GBL) uvrštavaju se u novi Prilog II. i stoga podliježu propisima NpSG-a.

Povećava se rekreativna potrošnja dušikova(I) oksida. Brojni su mogući rizici za javno zdravlje i treba ih shvatiti ozbiljno, posebno za ranjive članove zajednice.

Europska agencija za droge u svojoj publikaciji „Rekreativna uporaba dušikova(I) oksida u Europi: situacija, rizici, odgovori“, dostupnoj na https://www.euda.europa.eu/sites/default/files/pdf/14854_en.pdf, izvještava o povećanju rekreativne potrošnje dušikova(I) oksida.

Ako se dušikov(I) oksid udiše, korisnik doživljava kratkotrajnu euforiju nakon nekoliko sekundi, što uključuje blage halucinacije i osjećaje topline i sreće. U slučaju intenzivne akutne konzumacije postoji rizik od nesvjestice. To postaje posebno rizično ako korisnici žele povećati intenzitet učinka, na primjer, navlačenjem plastične vrećice ispunjene dušikovim(I) oksidom preko glave. U tim slučajevima, ako korisnik izgubi svijest, opasnost od gušenja je visoka. U slučaju izravne potrošnje iz plinske patrone, postoji rizik od ozeblina tamo gdje koža dolazi u dodir s patronom jer se brzo hladi na $-55\text{ }^{\circ}\text{C}$, kao i od ozljeda plućnog tkiva zbog tlaka plina. Utvrđeno je i da je dugotrajna izloženost dušikovom(I) oksidu povezana s

iscrpljivanjem rezervi vitamina B12, što je rezultiralo megaloblastičnom anemijom i oštećenjem leđne moždine. Oštećenje također može utjecati na živce koji su odgovorni za kontrolu mišića. Mješovita uporaba s drugim drogama (kao što su opijati ili benzodiazepini) nosi daljnje rizike. To znači da postoji potreba za pravnim djelovanjem kako bi se zaštitilo zdravlje stanovništva, posebno djece i mladih, od nepravilne konzumacije u svrhu rekreativne zlouporabe.

U slučaju dušikova(I) oksida, potrošnja u svrhu rekreativne zlouporabe obično se odvija putem balona punjenih plinom, koji se obično pune cilindrima dušikova(I) oksida kapaciteta od 640 g do 2 kg. Oni se često isporučuju zajedno s priborom za potrošače kao što su, na primjer, baloni i gumena crijeva. Ponekad su spremnici šareno dizajnirani, a dušikov(I) oksid aromatiziran pomoću mlaznica.

Prema trenutnom stanju znanosti i tehnologije, dušikov(I) oksid ima široko priznatu uporabu u komercijalne, industrijske i znanstvene svrhe. Na primjer, dušikov(I) oksid upotrebljava se kao prehrambeni aditiv u prehrambenoj tehnologiji kao potisni plin za pjenjenje mliječnih proizvoda (npr. šlag). U kemijskoj industriji dušikov(I) oksid nema značajnu materijalnu uporabu. Međutim, dušikov(I) oksid ovdje se proizvodi kao nusproizvod koji se izravno emitira ili, većim dijelom, sada uništava kao staklenički plin u sustavima za čišćenje ispušnih plinova. Osim toga, dušikov(I) oksid za inhalaciju je lijek na recept i u skladu s tim ga obrađuje farmaceutska industrija. Kao lijek u kontekstu odjeljka 2. stavaka 1., 2., 3.a i stavka 4. prve rečenice Zakona o lijekovima, može se nabaviti samo na recept i isključen je iz područja primjene NpSG-a u skladu s odjeljkom 1. stavkom 2. točkom 2.

Svojstva regulirana u 3. stupcu Priloga II. izuzimaju pojedinačne patrone od najviše 8 g od administrativne zabrane utvrđene u prvoj rečenici odjeljka 3. stavka 1. U tom je pogledu posebno i dalje dopuštena njihova isporuka, primjerice u supermarketima. Međutim, propisom iz odjeljka 3. stavka 1. druge rečenice isključuje se, među ostalim, poštanska narudžba i isporuka prodajnim automatima kao i isporuka, posjedovanje i kupnja od strane ili za osobe mlađe od 18 godina, osim ako se to čini na način koji ne omogućuje uklanjanje predmetne tvari bez nerazmjernog napora. Industrijska uporaba većih spremnika za priznate uporabe i dalje je izuzeta od zabrane iz odjeljka 3. stavka 2. točke 1. S obzirom na zaštitu javnog zdravlja, s jedne strane, i široku uporabu patrona napunjenih s 7–8 g dušikova(I) oksida za šlag među potrošačima, s druge strane, primjereno je uvođenje te granične vrijednosti. Ako se zabrane veličine boca koje se obično upotrebljavaju za rekreativnu potrošnju, prosječne cijene po jedinici potrošnje znatno će porasti zbog većih troškova kupnje patrona dostupnih na maloprodajnim mjestima. Zbog toga će se potrošnja činiti manje privlačnom i smanjit će se potražnja.

GBL i BDO su psihoaktivne industrijske kemikalije sa širokom legalnom primjenom. Upotrebljavaju se, među ostalim, u industrijskim i proizvodnim procesima, kao i u mnogim

potrošačkim proizvodima kao otapala za trajni lak i smole, aditivi za ulja za bušenje, sredstva za skidanje boje i tekstilni aditivi te kao sastojci za sredstva za uklanjanje lakova bez acetona.

Kao i dušikov(I) oksid, GBL i BDO nepravilno se upotrebljavaju u svrhu rekreativne zlouporabe. Ta uporaba u svrhu rekreativne zlouporabe uključuje i namjerno samoopijanje i davanje trećim stranama kako bi se iskoristili opojni učinci tvari (kapi za onesvješćivanje). Dva proliječka GBL i BDO, koji sami imaju malo ili nimalo psihoaktivnog učinka, pretvaraju se u psihoaktivnu tvar gama-hidroksimaslačnu kiselinu (GHB) unutar ljudskog tijela. Tvar GHB odobrena je u Njemačkoj za liječenje narkolepsije. To je neuromodulator ovisan o dozi s opojnim učinkom. GHB je naveden u Prilogu III. BtMG-a i može se propisivati i stavljati na tržište kao lijek u skladu s odredbama zakona o narkoticima. Postoje znatni rizici za javno zdravlje povezani s prekursorima BDO i GBL zbog rizika od trovanja GHB-om uzrokovanog prekomjernom konzumacijom, što može dovesti do kome, bradikardije i hipotermije. I GHB i njegovi prekursori GBL i BDO postaju sve značajniji narkotici u Njemačkoj. Njihov učinak može se usporediti s učinkom alkohola ili benzodiazepina. Kronična uporaba GBL-a ili BDO-a također predstavlja rizik od ovisnosti. Budući da je psihoaktivni GHB topiv u vodi i alkoholu te potencijalno dovodi do nedostatka snage volje s naknadnim gubitkom pamćenja, GBL i BDO također se zloupotrebljavaju ne samo u svrhu rekreativne zlouporabe, već i kao kapi za onesvješćivanje u seksualnim kaznenim djelima (takozvana „droga za silovanje na spoju”) i imovinskim kaznenim djelima. Zbog činjenice da tijelo brzo razgrađuje GHB, teško je dokazati da je uzet ili primijenjen, osobito u kaznenom kontekstu, što predstavlja dodatni rizik. Stoga gotovo da nema pouzdanih podataka o zlouporabi GBL-a kao rekreativne tvari u Europi. Na temelju izvješća potrošača na internetu, kao i brojnih zabljeva i prijava u okviru savjetovanja o ovisnostima, može se pretpostaviti velik broj neprijavljenih slučajeva. U Europskom izvješću o drogama za 2024., dostupnom na https://www.euda.europa.eu/sites/default/files/pdf/31875_en.pdf?602898, Europska agencija za droge navodi da je 2022. bilo 16 hitnih slučajeva povezanih s GBL-om i BDO-om u 11 država članica EU-a i Norveškoj. Međutim, može se pretpostaviti da ta brojka nije reprezentativna jer se može očekivati znatan broj neprijavljenih slučajeva, posebno kad je riječ o kaznenim djelima protiv spolne slobode jer ona nisu prijavljena ili (forenzička) veza s GBL-om/BDO-om/GHB-om nije utvrđena.

Uvrštavanje GBL-a i BDO-a u Prilog II. omogućuje, među ostalim, zabranu stavljanja tih tvari na tržište, kao i njihovu trgovinu, proizvodnju i uvođenje u područje primjene Zakona te osiguravanje sigurnosti tih tvari, čime se sprečava njihova nepravilna uporaba u svrhu rekreativne zlouporabe ili njihova uporaba kao kapi za onesvješćivanje. I GBL i BDO podliježu dobrovoljnom europskom sustavu praćenja u okviru praćenja robe (dobrovoljna suradnja industrije i trgovine s nadležnim tijelima, posebno Zajedničkim centrom za praćenje robe Ureda za carinske istrage i Saveznim uredom kriminalističke policije pri Saveznom

uredu kriminalističke policije). Taj sustav praćenja pokazuje dobre rezultate u pogledu kontrole proizvodnje i prometa takvih tvari u Njemačkoj zbog redovite i pouzdane suradnje s poduzećima uključenima u kemijsku industriju i trgovinu kemikalijama u Njemačkoj. U tom pogledu postoje mjere za suzbijanje nepravilne uporabe u svrhu rekreativne zloupotrebe, koje se također primjenjuju. Međutim, kada je riječ o nepravilnoj uporabi GBL-a ili BDO-a kada je namjera od samog početka u svrhu rekreativne zloupotrebe, dosegnute su granice tog kooperativnog europskog sustava praćenja.

Zabrana iz odjeljka 3. stavka 1. prve rečenice uključuje čistu tvar i pripravke s udjelom BDO-a ili GBL-a većim od 20 posto. Kao rezultat uvođenja tog ograničenja, različite priznate uporabe u skladu s trenutačnim stanjem znanosti i tehnologije, na primjer u sredstvima za uklanjanje lakova za nokte i sredstvima za čišćenje fasada, kao proizvodi koji se mogu isporučiti potrošačima, i dalje su isključene iz područja primjene NpSG-a. S druge strane, prodaja navodnog sredstva za čišćenje s BDO-om ili GBL-om s visokim postotkom predmetne tvari u budućnosti podliježe administrativnoj zabrani i kažnjiva je u skladu s uvjetima iz odjeljka 4.

Financijski učinak

Ne očekuje se značajan utjecaj na njemački savezni proračun. Budući da su te tri kemikalije vrlo dostupne na domaćem tržištu, ne postoji rizik od povećanih carinskih zapljena nezakonitog uvoza. Nužne mjere carinske kontrole potrebne su i bez pravne promjene jer bi osobe koje ulaze u zemlju i inače trebalo pregledati radi pronalaženja drugih zabranjenih tvari ili predmeta.

Kazneni postupci, čiji se broj može povećati, pojedinačna su odgovornost svake njemačke savezne države.